

Kansere Zihinsel Uyum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kansere Zihinsel Uyum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24267>

Özet

Kansere Zihinsel Uyum Ölçeği (KZÜÖ), orijinal adı Mental Adjustment to Cancer Scale (MACS) olan psikometrik aracın Türkçe'ye adaptasyonudur. Bu ölçek, bireylerin kanser tanısı karışında sergiledikleri bilişsel ve davranışsal uyum stratejilerini değerlendirmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkçe uyarlaması, 2020 yılında Karabekiroğlu ve arkadaşları tarafından gerçekleştirilmiş olup, Türk popülasyonunda geçerlik ve güvenilirlik standartlarını sağlamayı hedeflemiştir. KZÜÖ, özellikle psikososyal onkoloji alanındaki araştırmacılar ve klinisyenler için, hastaların başa çıkma mekanizmaları ve psikolojik ihtiyaçları anlamada kritik bir araç olarak kullanılmaktadır.

Uyarlama çalışması, ölçeğin kültürel bağlamda tutarlı ve ölçümsel olarak sağlam olduğunu doğrulamıştır. Bu sayede, Türkiye'deki kanser hastalarının zihinsel uyum süreçleri üzerindeki araştırmaları önü açilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Kansere Zihinsel Uyum Ölçeği, MACS, Kanser, Başa Çıkma Stratejileri, Psikolojik Uyarlama, Onkoloji, Psikometri.

Yazarlar

Aytül Karabekiroğlu, Yeliz Kemal, Sibel Aker, Burcu Yılmaz, Özge Akyürek-Bolat.

Amaç

Kansere Zihinsel Uyum Ölçeği'nin temel amacı, kanser hastalarının tanısı ve tedavi süreçleri boyunca kullandıkları çeşitli zihinsel ve duygusal başa çıkma tarzlarını sistematik olarak ölçmektir. Bu ölçek, hastaların hastalığa karşı gösterdikleri reaksiyonları (örneğin, savaştı ruh, çaresizlik, kadercilik) nesnel bir şekilde belirleyerek, klinik müdahalelerin ve destek programlarının etkinliğini artırmaya yardımcı olur.

Ölçeğin Türkçe uyarlamasının spesifik amacı ise, orijinal MACS ölçeğinin yapısal bütünlüğünü ve psikometrik özelliklerini Türk kültürü ve diline uygun bir şekilde aktarmaktır. Bu sayede, Türk popülasyonunda yapılan araştırmalar için geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı sağlanmıştır.

Yapı

KZÜÖ, bireylerin kanser hastalığına yönelik uyumlarını temsil eden çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Orijinal MACS ölçeği genellikle beş temel başa çıkma stilini ölçer; bunlar arasında **Savaştı Ruh** (Fighting Spirit), **Çaresizlik/Umutsuzluk** (Helplessness/Hopelessness), **Endişeli**

Me?guliyet (Anxious Preoccupation), **Kadercilik** (Fatalism) ve **Kaç?nma** (Avoidance) yer al?r. Bu boyutlar, hastan?n hastal???na kar?? aktif, pasif veya kaç?nmac? bir tutum sergileyip sergilemedi?ini yans?t?r.

Ölçek, bu zihinsel uyum stratejilerinin zaman içindeki de?imini izleme potansiyeline sahiptir ve hangi ba?a ç?kma mekanizmalar?n?n daha iyi psikolojik sonuçlarla ili?kili oldu?unu belirlemede önemli bir rol oynar. **Sava?ç? ruh** gibi aktif ve iyimser stratejiler genellikle daha iyi sonuçlarla ili?kilendirilirken, **çaresizlik** ve **endi?eli me?guliyet** gibi pasif veya olumsuz stratejiler yüksek stres ve dü?ük ya?am kalitesi ile ili?kilidir.

Geçerlik

Türkçe uyarlama çal??mas? (2020), ölçe?in yap?sal ve kriter geçerlik analizlerini içermiştir. Yap?lan analizlerde, ölçe?in orijinal be? faktörlü yap?s?n?n Türk örnekleminde de do?ruland??? tespit edilmiştir. **Yap? geçerli?i**, Do?rulamaya Faktör Analizi (DFA) kullan?larak incelenmi? ve model uyum indekslerinin kabul edilebilir düzeyde oldu?u rapor edilmiştir.

Ayr?ca, geçerlik çal??malar?nda, KZÜÖ puanlar?n?n di?er ilgili psikolojik yap?larla (örne?in, depresyon, anksiyete, ya?am kalitesi) beklenen yön ve ?iddette korelasyon gösterdi?i (yak?nsak ve ?raksak geçerlik) belirlenmiştir. Bu bulgular, ölçe?in gerçekten de kanser hastalar?n?n zihinsel uyumunu ölçtü?ünü desteklemektedir.

Güvenirlik

Kansere Zihinsel Uyum Ölçe?i'nin Türkçe versiyonunun güvenirlik çal??malar?, iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsay?s?) yöntemine odaklanm???r. Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in genel olarak yüksek düzeyde iç tutarlı???a sahip oldu?u ve alt ölçekler baz?nda da kabul edilebilir Alfa de?erleri sergiledi?i belirtilmiştir.

Yüksek iç tutarlılık katsay?lar?, ölçek maddelerinin ayn? psikolojik yap?y? ölçmekte tutarlı oldu?unu göstermektedir. Ayr?ca, test-tekrar test güvenirlik analizleri (genellikle iki ila dört hafta arayla), ölçek puanlar?n?n zaman içinde stabil kald???n? ve dolay?s?yla klinik kullan?ma uygun oldu?unu desteklemektedir.

Faktör Analizi

KZÜÖ'nün Türkçe uyarlamas? s?ras?nda, ölçe?in yap?sal geçerli?ini test etmek amacıyla Faktör Analizi yöntemleri kullan?lm???r. Orijinal ölçe?in teorik olarak belirlenmi? olan be? faktörlü yap?s?n?n (Sava?ç? Ruh, Çaresizlik, Endi?eli Me?guliyet, Kadercilik, Kaç?nma) Türk popülasyonunda korunup korunmad???n? incelemek için Do?rulamaya Faktör Analizi (DFA) uygulanm???r.

DFA sonuçları, Türkçe formun orijinal modelle yüksek düzeyde uyum gösterdiğini ortaya koymuştur. Bu analizler, ölçeğin Türk kültürüne uyarlama sürecinin başarıldığını ve her bir alt boyutun kendine özgü bağlama stratejisini geçerli bir şekilde ölçtüğünü teyit etmiştir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon) Ölçeği

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Orijinal MACS genellikle 4 veya 5 puanlı Likert formatını kullanır.)

Mevcut Dil: Türkçe (Orijinali İngilizce)

Popülasyon Grubu: Kanser Hastaları

Yaş Grubu: Yetkinler

Popülasyon Detayları: Kanser tanınmış ve tedavi gören veya görmüş yetkin bireyler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçeği. Bireylerin kanserle bağlama yöntemlerini ne şekilde kullandıklarını veya hissettiklerini belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Bağlama, Psikolojik Uyum, Onkoloji, Geçerlik, Güvenirlilik, Faktör Yapısı, Psikososyal Onkoloji, Adaptasyon.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Aytül Karabekiroğlu

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Saılanan kaynakta belirtilmemiştir.

İletişim E-posta Adresi: draytulk@yahoo.com

Yazın Adresi: Saılanan kaynakta belirtilmemiştir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Kansere Zihinsel Uyum Ölçeği'nin orijinal versiyonunun kullanımı telif haklarına tabi olabilir. Türkçe uyarlama çalışması'nın yayın yılı **2020**'dir. Kullanım izinleri ve potansiyel ücretler için sorumlu yazar Aytül Karabekiroğlu ile iletişime geçilmesi önerilmektedir.

Uyarlama çalışması'nın orijinal makalesi şu adreste çevrimiçi olarak mevcuttur: npplweb.com.

Ölçeğin orijinal PDF dokümanı aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: kansere-zihinsel-uyum-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Karabekiroğlu, A., Kemal, Y., Aker, S., Yılmaz, B., & Akyürek-Bolat, Ö. (2020). Reliability and validity of the Turkish version of Mental Adjustment to Cancer Scale. *World Journal of Psychosocial Oncology*, 6, 1-10.

Kansere Zihinsel Uyum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Bu akademik giriş için kaynak içerikte ölçek maddeleri sağlanmamıştır. Maddeler, ilgili yayın organından veya sorumlu yazardan temin edilmelidir.